

Sygn. akt III AUa 393/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 września 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Marek Procek (spr.)
Sędziowie	SSA Jolanta Pietrzak SSA Maria Małek - Bujak
Protokolant	Elżbieta Szewczyk

po rozpoznaniu w dniu 28 września 2018r. w Katowicach

sprawy z odwołania V. B., M. P. (V. B., M. P.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

przy udziale zainteresowanej (...) Spółki z o.o. w B.

o wydanie zaświadczenia

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku-Białej z dnia 28 listopada 2017r.
sygn. akt VI U 743/17

1. **oddala apelację,**

2. **zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na rzecz V. B. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym,**

3. **zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na rzecz M. P. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

/-/SSA J.Pietrzak /-/SSA M.Procek /-/SSA M.Małek-Bujak

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 393/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 listopada 2017r. Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń społecznych w Bielsku-Białej, po połączeniu do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia spraw z odwołań V. B. i M. P. od decyzji organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 10 lipca 2017r., w punktach 1 i 2 zmienił zaskarżone decyzje w ten sposób, iż zobowiązał organ rentowy do wydania odwołującym się V. B. i M. P. zaświadczeń o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej na formularzu A1 na okres od dnia 3 lipca 2017r. do dnia 2 lipca 2018r., zaś w punkcie 3 orzekł o kosztach procesu.

Sąd Okręgowy ustalił, iż płatnik składek (...) Sp. z o.o. w B. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą w zakresie przewozu towarów na terenie Europy Zachodniej. W tym celu dysponuje dwoma busami oraz dwoma samochodami o ładowności całkowitej powyżej 3,5 tony oraz zatrudnia 6 kierowców, z czego 5 pracuje na podstawie umów o pracę, a jeden na umowę zlecenia. Spółka ta osiąga dobre wyniki finansowe i rozwija się dynamicznie. Świadczy o tym zakup w leasingu samochodu ciężarowego w listopadzie 2017r. oraz plan zakupu kolejnego samochodu w ciągu 6 miesięcy.

Sąd ten ustalił również, że V. B. - decyzją Wojewody (...) z dnia 20 czerwca 2016r. - uzyskał zezwolenie na pobyt czasowy i pracę od 20 czerwca 2016r. do 18 listopada 2018r. Jest on zatrudniony u płatnika składek w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę na czas określony od 19 lutego 2016r. do 18 listopada 2018r. na stanowisku kierowcy samochodu (kat. C +E). Pracuje w transporcie międzynarodowym, przewoząc różne produkty, a także przesyłki pocztowe. Zwykle pracuje przez okres 3 tygodni, po czym ma tydzień przerwy. Czas ten wykorzystuje na kontakt z rodziną. Jest żonaty, ma dwunastoletnią córkę, zaś jego żona nie pracuje zawodowo. Do tej pory żona nie odwiedziła go w Polsce, bowiem czas oczekiwania na wizę wynosił około 5 miesięcy. W związku z ułatwieniami w tej sprawie, planuje przyjazd w styczniu 2018r. Natomiast córka zamierza w okresie wakacyjnym uczestniczyć w kursie języka polskiego, aby od września 2018r. rozpocząć naukę w Polsce. Rodzina ma zamiar wynajmując dwupokojowe mieszkanie w B.. V. B. po Polsce porusza się własnym samochodem osobowym, jest rezydentem (nieograniczony obowiązek podatkowy), zarobione pieniądze wydaje w Polsce.

Jednocześnie Sąd Okręgowy ustalił, iż M. P. pracuje u płatnika składek na podstawie umowy o pracę na czas określony od 20 marca 2016r. do 19 grudnia 2018r. na stanowisku kierowcy samochodu dostawczego o ładowności całkowitej poniżej 3,5 tony. Przewozi towary po całej Europie, w szczególności na teren Francji, Włoch i Hiszpanii. W Polsce porusza się rowerem, jest rezydentem, zakupy robi w Polsce. M. P. jest żonaty, ma dwie córki, z których starsza jest mężatką i ma dwoje dzieci, zaś młodsza (21 lat) studiuje weterynarię na uniwersytecie we L.. Żona odwołującego się pracuje w instytucie naukowym, z wykształcenia jest weterynarzem. M. P. ma korzenie polskie (od strony babki). W przyszłości jego rodzina zamierza sprzedać nieruchomości na Ukrainie i nabyć nieruchomość w Polsce.

Spółka (...) wynajmuje komfortowy dom w B., przy ul. (...) o powierzchni około 150 m² z ogrodem o powierzchni 38 arów. Dom jest wyposażony we wszystkie media. Oprócz kierowców, mieszka w nim prokurent Spółki ze swoją rodziną.

Organ rentowy dwiema decyzjami z dnia 10 lipca 2017r., na podstawie art. 219 k.p.a., w związku z art. 83 b ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1231/2010 z dnia 24 listopada 2010r. rozszerzającego rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo (Dz.U.UE.L.2010.344.1), odmówił wydania „zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej” na formularzu A1 dla V. B. oraz M. P. na okres od 3 lipca 2017r. do 2 lipca 2018r. Uzasadniając swoje

stanowisko, organ rentowy wskazał, iż na podstawie przeprowadzonego dochodzenia ustalił, iż V. B. oraz M. P. nie zamieszkują legalnie

na terytorium Polski w rozumieniu przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, a Polska nie jest ośrodkiem ich interesów życiowych. Organ rentowy podnosił także, iż pobyt stały polega na faktycznym przebywaniu, czy zamieszkiwaniu w danej miejscowości. Zwykle wiąże się on z uzyskaniem tytułu prawnego do lokalu, posiadaniem w nim przedmiotów niezbędnych do codziennej egzystencji. Sam fakt przebywania w danej miejscowości przez dłuższy czas i prowadzenia tam aktywności życiowej (zawodowej czy rodzinnej) nie jest decydujący dla stwierdzenia, że jest to miejsce zamieszkania tej osoby, jeżeli z daną miejscowością nie wiąże ona uzewnętrzniczonych planów stałego zamieszkania.

Zdaniem Sądu Okręgowego, organ rentowy naruszył art. 1 rozporządzenia 1231/2010, poprzez błędną jego wykładnię w wyniku przyjęcia, że „legalne zamieszkanie” na terytorium Polski ma miejsce jedynie wówczas, gdy spełnione są wszystkie przesłanki posiadania „miejsca zamieszkania”, w rozumieniu art. 11 rozporządzenia 987/2009. Tymczasem - według tegoż Sądu - pojęcie „legalnego zamieszkania”, w rozumieniu art. 1 rozporządzenia 1231/2010, nie jest tożsame z pojęciem posiadania „miejsca zamieszkania”, w rozumieniu art. 11 rozporządzenia 987/2009.

Sąd Okręgowy zwrócił przy tym uwagę, że art. 11 rozporządzenia 987/2009 stosuje się „w przypadku, gdy pomiędzy instytucjami dwóch lub więcej państw członkowskich istnieje rozbieżność opinii w odniesieniu do ustalenia miejsca zamieszkania osoby, do której stosuje się rozporządzenie podstawowe”. Przepis ten ma zatem zastosowanie w sytuacji, gdy zgodnie z unijnymi przepisami o koordynacji o ustawodawstwie właściwym, decyduje miejsce zamieszkania ubezpieczonego (wyjątek od zasady *lex loci laboris*) i gdy właściwym ustawodawstwem dla ubezpieczonego w takim przypadku może być potencjalnie ustawodawstwo dwóch lub więcej państw członkowskich, a zatem zachodzi potrzeba ustalenia, z którym z państw ubezpieczony posiada najściślejszy związek. Tymczasem - jak wskazał ten Sąd - w art. 1 rozporządzenia 1231/2010 decyduje o tym,

czy w ogóle do obywatela państwa trzeciego mają zastosowanie przepisy o koordynacji, a nie o szczególnym sposobie zastosowania. W żadnym miejscu przepisy tego rozporządzenia nie odwołują się do rozporządzenia 987/2009, jako podstawy rozstrzygnięcia o legalnym zamieszkanu na terytorium państwa członkowskiego.

Zatem dla stwierdzenia, czy do ubezpieczonego mają zastosowanie unijne przepisy o koordynacji, należy ustalić, czy ma on prawo legalnego pobytu i wykonywania pracy na terenie UE, a nie ustalać jego miejsce zamieszkania, w rozumieniu art. 11 rozporządzenia 987/2009. Natomiast obywatel państwa trzeciego legalnie zamieszkuje w Polsce, jeżeli posiada ważną kartę pobytu lub zezwolenia na zamieszkanie oraz zamiar stałego pobytu. Warunki wskazane w art. 11 rozporządzenia 987/2009 mogą być wzięte pod uwagę, ale tylko jako kryteria pomocnicze.

Niezależnie od powyższego, Sąd Okręgowy wskazał, że nawet gdyby przyjąć, że legalne zamieszkiwanie na terytorium Polski wymaga posiadania przez ubezpieczonego miejsca zamieszkania, w rozumieniu art. 1 lit. j rozporządzenia 883/2004 w związku z art. 11 rozporządzenia 987/2009, to ubezpieczony takie miejsce zamieszkania na terytorium Polski posiada. Zgodnie bowiem z art. 1 lit. j rozporządzenia 883/2004, określenie „zamieszkanie” oznacza miejsce, w którym osoba zwykle przebywa. Dla Sądu Okręgowego nie ulega natomiast wątpliwości, że ubezpieczeni mają miejsce zamieszkania w Polsce. Świadczy o tym fakt, iż większą część czasu spędzają w Polsce, wykonując swoją pracę, spędzając czas wolny po pracy. Zadeklarowali również zamiar osiedlenia się w Polsce. Ubezpieczeni posiadają zezwolenie na pobyt czasowy i pracę w Polsce, a zgodnie z art. 114 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. o cudzoziemcach, warunkiem otrzymania takiego zezwolenia jest posiadanie przez cudzoziemca zapewnionego miejsca zamieszkania na terytorium Polski. Zatem powyższa okoliczność dodatkowo dowodzi, że ubezpieczeni posiadają miejsce zamieszkania w Polsce.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ 2 k.p.c. orzekł, jak w punktach 1 i 2 wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd ten postanowił zgodnie z treścią art. 98 k.p.c. w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 października 2016r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie.

W apelacji od zaprezentowanego rozstrzygnięcia organ rentowy zarzucił Sądowi pierwszej instancji:

1. naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, a w szczególności: - art. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)

nr 1231/2010 z dnia 24 listopada 2010r. rozszerzającego zastosowanie rozporządzenia (WE) nr 883/2004 i rozporządzenia (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo; - art. 13 ust. 1 rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, - art. 11 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z 16 września 2009r. zawierającego przepisy wykonawcze do rozporządzenia (WE) nr 883/2004 poprzez przyjęcie, że powyższe przepisy mają zastosowanie do odwołujących się V. B. oraz M. P.

i uznanie, że miejscem ich zamieszkania w rozumieniu w/w art. 11 rozporządzenia (WE) nr 987/2009 jest Polska i w konsekwencji przyjęcie, iż spełniają oni przesłanki do wydania zaświadczenia A1 podczas, gdy wskazane przepisy nie mogą mieć zastosowania do w/w, gdyż Polska nie jest miejscem ich zamieszkania oraz ośrodkiem interesów życiowych;

2. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z zebrany w sprawie materiałem dowodowym poprzez błędne przyjęcie, iż pan V. B. i M. P. posiadają miejsce zamieszkania w Polsce podczas, gdy Polska nie jest ośrodkiem interesów życiowych obu odwołujących się.

W oparciu o przedstawione zarzuty organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołań, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Zdaniem apelującego, mający zastosowanie w niniejszym sporze art. 11 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009, wskazuje elementy służące ustaleniu miejsca zamieszkania. Również zgodnie z definicją zawartą w art. 1 lit. j i k rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 pojęcie „zamieszkanie” oznacza miejsce, w którym osoba zwykle przebywa. Ponadto Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że w rozumieniu tych przepisów państwo członkowskie „zamieszkania” oznacza „państwo”, w którym dana osoba zwykle zamieszkuje i w którym znajduje się jej zwykły ośrodek interesów życiowych. Trybunał dodał też, że w tym kontekście należy uwzględnić

w szczególności sytuację rodzinną osoby zatrudnionej, przyczyny wyjazdu, czas i ciągłość zamieszkania, fakt posiadania stałego zatrudnienia, zamiary wynikające ze wszystkich okoliczności.

Natomiast zwykły ośrodek interesów życiowych należy ustalić na podstawie faktów z uwzględnieniem wszystkich okoliczności wskazujących na rzeczywisty wybór danego państwa jako państwa zamieszkania.

Pojęcie zamieszkiwania zostało bliżej zdefiniowane w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, zgodnie z którym przy podejmowaniu decyzji dotyczącej określenia zwykłego miejsca zamieszkania danej osoby należy brać pod uwagę zwłaszcza; sytuację rodzinną tej osoby, powody przeprowadzki, długość i ciągłość zamieszkania, to czy ma ona stałe zatrudnienie oraz jakie są jej zamiary (sprawa C-76/76 di Paolo; sprawa 102/91 Knoch).

Wskazane przez Sąd pierwszej instancji w wyroku okoliczności, takie jak fakt,

że V. B. i M. P. zawarli ze Spółką umowę o pracę z na czas określony od 3 lipca 2017r. do 2 lipca 2018r., czas spędzają w wynajętym lokalu w Polsce,
a plany życiowe wiążą z Polską i z przyjazdem rodziny do Polski oraz że przyczyną wyjazdu jest trudna sytuacja materialna - zdaniem organu rentowego nie są wystarczające,
aby uznać, że odwołujący się zamieszkują na terytorium Polski, w rozumieniu przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego i że Polska jest ośrodkiem ich interesów życiowych.

Organ rentowy zwraca uwagę, że skoro wymienieni zamieszkują w Polsce od 2017r., to powinni podjąć już jakieś działania w kierunku sprowadzenia rodziny do Polski, natomiast rodziny V. B. i M. P. nadal zamieszkują na Ukrainie. Należy

w tym miejscu zauważyć, że status rodzinny i więzi rodzinne pozwalają stwierdzić, iż ich ośrodek interesów życiowych znajduje się na Ukrainie, natomiast w Polsce przebywają oni tylko w celach zarobkowych, tj. dla zapewnienia utrzymania rodziny pozostającej stale na Ukrainie.

Jednocześnie w rozporządzeniu nr 883/2004, do którego bezpośrednio odwołuje się rozporządzenie nr 1231/2010 zostało zdefiniowane pojęcie „zamieszkanie”. Zgodnie z art. 1 lit. j rozporządzenia, zamieszkanie oznacza miejsce, w którym osoba zwykle przebywa.

Z uwagi na ścisły związek obu przedmiotowych regulacji, dokonując wykładni pojęcia „legalnego zamieszkania”, którym posługuje się rozporządzenie nr 1231/2010, należałoby uwzględnić legalną definicję jednego z określeń, które na to pojęcie się składają.

Należy zasygnalizować, że w orzecznictwie dotyczącym rozporządzenia 883/2004 zwracano uwagę, iż definicja ta odnosi się do wszystkich zagadnień objętych rozporządzeniem w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (por. wyroki NSA z 26 stycznia 2015r., I OSK 1608/2013 lub z dnia 18 maja 2016r., sygn. akt I OSK 1998/14).

Tym samym, skoro rozporządzenie 1231/2010 rozszerza zakres stosowania rozporządzeń nr 883/2004 i 987/2009 na obywateli państw trzecich, jak również członków ich rodzin, to jedna z przesłanek warunkujących rozszerzone stosowanie - legalne zamieszkiwanie na terytorium państwa członkowskiego - powinna być wykładana z uwzględnieniem znaczenia, jakie pojęciu „zamieszkanie” nadaje rozporządzenie 883/2004.

Jakkolwiek literalne brzmienie art. 11 ust. 1 rozporządzenia 987/2009 wskazuje, że określone w tym przepisie elementy ustalania miejsca zamieszkania należy brać pod uwagę w przypadku, gdy pomiędzy instytucjami państw członkowskich istnieje rozbieżność opinii w odniesieniu do ustalenia miejsca zamieszkania osoby, to jednak wobec braku przepisów określających kryteria do ustalenia miejsca zamieszkania, uzasadnione jest stosowanie kryteriów określonych w art. 11 ust. 1 rozporządzenia 987/2009 na drodze analogii również w przypadkach, gdy rozbieżność pomiędzy instytucjami nie zachodzi, ale dana instytucja zobowiązana jest ustalić miejsce zamieszkania osoby w celu prawidłowego zastosowania przepisów dotyczących ustalenia właściwego ustawodawstwa.

Zatem, skoro - wbrew stanowisku Sądu pierwszej instancji - ośrodek interesów życiowych V. B. i M. P. znajduje się na Ukrainie, a w Polsce przebywają oni tylko w celu zarobkowym, przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009, nie mogą mieć do nich zastosowania. Nie znajdują bowiem potwierdzenia w materiale dowodowym ustalenia, iż miejsce stałego zamieszkania pracownika znajduje się w Polsce. Samo wynajęcie mieszkania, czy posiadanie własnego konta bankowego, a nawet przejaw chęci osiedlenia się w Polsce, nie mogą świadczyć o tym, że właśnie tutaj znajduje się centrum interesów życiowych.

Skarżący zauważył również, że w ścisłym tego słowa znaczeniu „zamieszkanie w Polsce” polegało na krótkotrwałym pobycie w miejscu zameldowania, najczęściej kilku lub kilkunastogodzinnym przed oraz po powrocie z trasy. Przy tak krótkim pobycie w miejscu zamieszkania, co najmniej wątpliwym jest, aby V. B. i M. P. integrowali się z otoczeniem, skoro przebywali ciągle w trasie, bądź na Ukrainie

Ponadto, odnosząc się do kwestii wyrażonych przez odwołujących się, woli osiedlenia się w Polsce, której Sąd pierwszej instancji przypisuje istotne znaczenie w ustaleniu, że w Polsce znajduje się ośrodek interesów życiowych, to celowym jest zauważyć, że poza ogólnymi deklaracjami nie zostały podjęte przez wymienionych odwołujących się żadne konkretne działania. Przy ocenie realności złożonych zapewnień istotnym jest to, iż majątek pracowników nadal znajduje się na Ukrainie. Również ich rodziny nadal mieszkają i pracują na Ukrainie.

Skarżący przywołał stanowisko Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu, który w wyroku z dnia 10 lutego 2017r. (I SA/Wr 1209/16) wskazał, iż pobyt stały polega na faktycznym przebywaniu czy zamieszkiwaniu w danej miejscowości. Zwykle wiąże się on z uzyskaniem tytułu prawnego do lokalu, posiadaniem w nim przedmiotów niezbędnych do codziennej egzystencji. Sam jednak fakt przebywania w danej miejscowości przez dłuższy czas i prowadzenia tam aktywności życiowej (zawodowej, rodzinnej), nie jest decydujący dla stwierdzenia, że jest to miejsce zamieszkania tej osoby, jeżeli z daną miejscowością nie wiąże ona uzewnętrznionych planów stałego zamieszkania.

Ponadto, definicja legalna osoby mającej miejsce zamieszkania na terytorium RP, która została zamieszczona w wyroku NSA w Warszawie z dnia 16 kwietnia 2013r.

(II FSK 1658/13) pozwala na uznanie, że samo przebywanie w danej miejscowości bez zamiaru stałego w niej pobytu, zameldowanie na pobyt stały, czy też posiadanie obywatelstwa określonego kraju, nie statuuje miejsca zamieszkania osoby fizycznej, oba bowiem wskazane powyżej elementy muszą występować łącznie.

Natomiast Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 25 czerwca 2013r.

(III AUa 830/10) wskazał, że zamieszkanie jest prawną kwalifikacją określonego stosunku danej osoby do miejsca. Na prawną konstrukcję zamieszkania składają się dwa elementy: przebywanie w określonej miejscowości oraz zamiar stałego pobytu.

O stałości pobytu na określonym terytorium decyduje przede wszystkim takie przebywanie, które ma na celu założenie tam ośrodka swoich osobistych i majątkowych interesów, chodzi zatem o aktualne centrum życiowej działalności człowieka. Przez pojęcie „zamiar” należy rozumieć nie wolę wewnętrzną, ale wolę dającą się określić na podstawie obiektywnych, możliwych do stwierdzenia okoliczności. Przy ustalaniu zamiaru nie można poprzestawać tylko na oświadczeniach zainteresowanej osoby (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 lipca 1978r., sygn. akt IV CR 242/78). „Przebywanie” to czynnik zewnętrzny (corpus), faktyczny i trwały, ale niekoniecznie ciągły, Cecha trwałości związana jest z zamiarem stałego pobytu, tj. nie tymczasowego, nie okazynego. Decydujące znaczenie ma ustalenie, by przebywanie w danym miejscu nosiło cechy założenia tam ośrodka, centrum osobistych i majątkowych interesów danej osoby (E. Michniewicz-Broda, komentarz

do art. 25 k.c.; [w]: Kodeks cywilny. Część ogólna. Komentarz, pod red. M. Pyziak-Szafnicka, Warszawa 2009, s. 314-315).

Zatem - w ocenie skarżącego - Sąd pierwszej instancji błędnie przyjął, iż V. B. i M. P. posiadają miejsce zamieszkania w Polsce i Polska jest ich ośrodkiem interesów życiowych, gdyż nie spełniają oni wymaganych przesłanek.

Na posiedzeniu wyznaczonym na rozprawę apelacyjną pełnomocnik procesowy ubezpieczonych wniósł o oddalenie apelacji oraz o zwrot kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych, twierdząc, że V. B.

i M. P. posiadają karty pobytu, złożyli wnioski o ponowne wydanie kart pobytu, są rezydentami podatkowymi w Polsce, również w Polsce zostali zgłoszeni do ubezpieczeń społecznych, w Polsce opłacane są za nich składki na ubezpieczenia społeczne, jak również obaj zamieszkują nadal pod wskazanym wcześniej adresem.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Przyjmując ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej instancji jako własne, uznał, że apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Zasady ustalania właściwego ustawodawstwa regulują przepisy:

- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.Urz.UE nr L 166 z 30 kwietnia 2004r., str. 1, z późn. zm.);

- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.Urz.UE nr L 284 z 30 października 2009r. z późn. zm.);

- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1231/2010 z dnia 24 listopada 2010r. rozszerzającego rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo (Dz.Urz.UE Nr L 344 z 29 grudnia 2010r.).

Zgodnie z art. 1 rozporządzenia nr 1231/2010, przepisy rozporządzenia (WE) nr 883/2004 i rozporządzenia nr 987/2009 mają zastosowanie do obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo, jak również do członków ich rodzin i osób pozostałych przy życiu po ich śmierci, pod warunkiem, że zamieszkują oni legalnie na terytorium państwa członkowskiego i znajdują się w sytuacji, która pod każdym względem dotyczy więcej, niż jednego państwa członkowskiego.

Tak więc, z brzmienia powołanego przepisu wynika, że to instytucja państwa członkowskiego dokonuje oceny przesłanki warunkującej rozszerzenie rozporządzenia (WE) nr 883/2004 i rozporządzenia (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo. Przesłanką warunkującą takie działanie jest legalne zamieszkiwanie obywatela państwa członkowskiego na terytorium państwa członkowskiego. Użycie zwrotu „legalne zamieszkiwanie” - bez dodatkowych warunków i bliższego sprecyzowania - w odniesieniu do terytorium państwa członkowskiego oznaczać musi poddanie kontroli legalności zamieszkiwania przepisom krajowym tegoż państwa. W polskim porządku prawnym, zgodnie z art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2013r., poz. 1650 ze zm.), zezwolenia na pobyt czasowy i pracę wyposażają cudzoziemca w prawo świadczenia pracy, na warunkach określonych w tym zezwoleniu. W art. 114 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. wyrażony został wymóg, by cudzoziemiec miał zapewnione miejsce zamieszkania na terytorium Polski. Sformułowanie „miejsce zamieszkania” jest celowo użyte, by zróżnicować sytuację prawną ubiegającego się o to zezwolenie od sytuacji cudzoziemca zapraszanego i ubiegającego się o zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE, w przypadku którego ustawodawca odniósł się do posiadania prawa do lokalu mieszkalnego (odpowiednio art. 53 pkt 3 oraz art. 219 ust. 2 ustawy o cudzoziemcach).

W realiach niniejszego sporu wskazać należy, iż Wojewoda(...)decyzją z dnia

9 maja 2016r., na podstawie art. 114 ust. 1 pkt 1, 2, 4 ust. 2, ust. 3 pkt 3, art. 98 i art. 104 ustawy o cudzoziemcach orzekł o udzieleniu M. P. zezwolenia na pobyt czasowy i pracę w (...) Sp. z o.o. na stanowisku kierowcy samochodu dostawczego powyżej 3,5 tony, na podstawie umowy o pracę, w wymiarze pełnego etatu, za wynagrodzeniem brutto nie niższym, niż 1.850 zł w dniach od 9 maja 2016r. do 19 grudnia 2018r. Następnie Wojewoda (...) decyzją z dnia 20 czerwca 2016r., na podstawie art. 114 ust. 1 i ust. 2, art. 98 i art. 104 ustawy o cudzoziemcach, orzekł o udzieleniu V. B. zezwolenia na pobyt czasowy i pracę w (...) Sp. z o.o. na stanowisku kierowcy kat. C + E, na podstawie umowy o pracę, w wymiarze pełnego etatu, za wynagrodzeniem brutto nie niższym, niż 1.850 zł w dniach od 20 czerwca 2016r. do 18 listopada 2018r. Zatem - w świetle przedstawionej regulacji prawnej oraz zaprezentowanych decyzji - nie budzi wątpliwości, iż wnioskodawcy posiadają miejsce zamieszkania na terytorium Polski, zaś ich pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i praca były legalne.

Opisany efekt wykładni logiczno-językowej odpowiada celowi rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1231/2010, ujętego w jego preambule, jako lepsza integracja obywateli państw trzecich, którzy legalnie zamieszkują na terytorium państw członkowskich, poprzez przyznanie im jednolitych praw, odpowiadających możliwie jak najbardziej tym, z których korzystają obywatele Unii (pkt I).

Rację ma zatem Sąd pierwszej instancji, podnosząc, iż kryteria wskazane w art. 11 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009r. mają w niniejszej sprawie jedynie charakter pomocniczy. Zgodnie zaś z art. 11 ust. 1 rozporządzenia 987/2009 w przypadku, gdy pomiędzy instytucjami dwóch lub więcej państw członkowskich istnieje rozbieżność opinii w odniesieniu do ustalenia miejsca zamieszkania osoby, do której stosuje się rozporządzenie podstawowe, instytucje te ustalają na podstawie wspólnego porozumienia ośrodek interesów życiowych zainteresowanego w oparciu o ogólną ocenę wszystkich dostępnych informacji dotyczących istotnych okoliczności, które mogą obejmować w stosownych przypadkach: a) czas trwania i ciągłość pobytu na terytorium zainteresowanych państw członkowskich; b) sytuację danej osoby, w tym charakter i specyfikę wykonywanej pracy, w szczególności miejsce, w którym praca ta jest zazwyczaj wykonywana, jej stały charakter oraz czas trwania każdej umowy o pracę; jej sytuację rodzinną oraz więzi rodzinne; prowadzenie jakiegokolwiek działalności o charakterze niezarobkowym; w przypadku studentów - źródło ich dochodu; jej sytuację mieszkaniową, zwłaszcza informację, czy sytuacja ta ma charakter stały; państwo członkowskie, w którym osoba uważana jest za mającą miejsce zamieszkania dla celów podatkowych. Jednocześnie wypada zauważyć, że skoro V. B. i M. P. posiadają zezwolenia na pobyt czasowy i pracę w RP, wykorzystują zezwolenia, pracując w spółce (...) na warunkach określonych w zezwoleniu, ich wynagrodzenia za prace są opodatkowane i oskładkowane w RP, ich pracodawca udostępnia im mieszkanie, w którym przebywają poza czasem pracy. W mieszkaniu tym śpią, odpoczywają, przygotowują i spożywają posiłki. Obaj zamierzają osiedlić się w Polsce wraz z rodzinami. Wystąpili o zgodę na dalszy pobyt i pracę w Rzeczypospolitej Polskiej. Nie powinno zatem budzić wątpliwości, że w okresie objętym sporem zamieszkiwali na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (por. znane organowi rentowemu wyroki tutejszego Sądu Apelacyjnego z dnia 17 maja 2018r., III AUa 205/18 oraz z dnia 1 sierpnia 2018r., III AUa 2358/17).

Konkludując, Sąd drugiej instancji uznał, że apelacja jest bezzasadna i na mocy art. 385 k.p.c. orzekł o jej oddaleniu.

O kosztach procesu w postępowaniu apelacyjnym Sąd ten rozstrzygnął na zasadzie art. 98 k.p.c. w związku z § 10 ust. 1 pkt 2 w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

/-/SSA J.Pietrzak /-/SSA M.Procek /-/SSA M.Małek-Bujak
Sędzia Przewodniczący Sędzia

JR